126378 - Mal sahibi olabilmek için boşanma iddiasıyla kâfir ülkelerin kanunlarına hile yapmak

Soru

Biz, İsveç'te yaşıyoruz ve burada bir çok erkek mahkemede talak (boşama) lafzını kullanmadan kâğıt üzerinde eşlerini boşamaktadır. Bunu da her bir eş ayrı bir daire ve ayrı aylık almak için yapmakta, (kâğıt üzerinde boşandıktan) sonra da aynı evde yaşamakta ve elde ettikleri diğer evi (daireyi) de kiraya vermektedirler.
Bu durumda talak (boşama) vuku bulur mu?
Eğer talak vuku bulmazsa, bu ülkede (kâfirlere) İslâm'ın güzel ahlâkını göstermemiz ve onları İslâm'a dâvet etmemiz yerine, müslümanın bu şekilde yaşaması ve kanunlara karşı hileye başvurması câiz midir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Bir insan, bir kâğıda açık ifâdelerle talakı yazar ve talakı niyet ederse, bu durumda âlimlerin ittifakıyla talak vuku bulur. Çünkü yazı, kendisinden talakın anlaşıldığı birtakım harflerden oluştuğu için onu dille telaffuz etmeye benzer. Ayrıca yazı, onu yazanın sözlerinin yerine geçer. Bunun delili; Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- risâleti tebliğ etmekle emrolunmuştur. Nitekim O, bu risâlet kimi zaman sözle, kimi zaman da yazıyla tebliğ etmiştir.

Fakat talakı yazıyla yazar da bu yazıyla talaka niyet etmezse, âlimlerin cumhuruna göre talak vuku bulmaz.

İbn-i Kudâme -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Talakı niyet etmeksizin yazarsa, zikrettiğimiz sebepten dolayı İmam Ahmed'in iki rivâyetinden (görüşünden) birisine göre talak vuku bulur. Bu, Şa'bî, Nehaî, Zührî ve Hakem'in görüşüdür.

İmam Ahmed'in ikinci rivâyetine göre ise, niyet etmeden talak vuku bulmaz. Bu, Ebu Hanife, Mâlik ve Şâfiî'nin görüşüdür. Çünkü yazı, ihtimallidir. Çünkü yazı ile kalemin nasıl yazı yazdığı denenmiş olabilir veya hattı güzelleştirmek veyahut da hanımı korkutmak kastedilmiş olabilir. Bu sebeple niyet edilmeksizin talak vuku bulmaz." ("el-Muğnî"; c: 10, s: 504)

Bu konuda bakınız: "Bedâi'u's-Sanâi'"; c: 4, s: 384. "eş-Şerhu'l-Kebîr"; c: 2, s: 384. "Muğni'l-Muhtâc"; c: 3, s: 284. "el-İnsaf"; c: 22, s: 230.

Buna göre; mahkemede kâğıt üzerine yazmakla talakı kastetmediği sürece talak vuku bulmaz.

Bu konuda (72291) ve (72860) nolu soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

İkincisi:

Müslümanın, nerede olursa olsun, sözlerinde, fiillerinde ve müslüman olmasalar bile, başkalarıyla olan ilişki ve hareketlerinde emîn (güvenilir) ve doğru sözlü olması gerekir. Bu sebeple müslümanın yalan söylemesi ve aldatması câiz değildir. Zirâ bu davranış, büyük günahlardandır.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا خَالِصًا، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ حَتَّى يَدَعَهَا: إِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ، وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ، وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ. [رواه البخاري و مسلم]

"Şu dört haslet kimde bulunursa o hâlis münâfık olur.Kimde de bu hasletlerden birisi bulunursa, o hasleti terk edinceye kadar onda münâfıklıktan bir haslet bulunmuş olur. Bu hasletler:

- Kendisine bir emânet bırakıldığı zaman ona ihânet eder.

- Konuştuğu zamanda yalan söyler.

- Söz verdiği zaman sözünde durmaz (sözünü yerine getirmez).

- Bir kimseyle çekiştiği zaman haktan ayrılıp bâtıla sapar." (Buhârî; hadis no: 34. Müslim; hadis no: 58)

Yine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[مَنَ غَشَّ فَلَيْسَ مِنِّي.] مسلم

"Aldatan benden (benim hidâyetim ve sünnetim üzere) değildir." (Müslim; hadis no: 102)

Daire ve aylık elde etmek gibi maddî menfaat elde etmek için boşanma davasında hile yapmak; aldatmak, yalan söylemek ve sahtekârlık yapmaktır. Devlet tarafından resmî olarak emniyet ve güven içerisinde yaşadığı sürece kâfir bir devlet de olsa, bu davranışta bulunmak câiz değildir.

Bu kâfir devlet o kimseye emniyet ve güven sağlamış, onu himâyesine almış, onu ve malını korumuşsa, o ülkeye karşı güvenilir bir kimse olması gerekir. Bu sebeple bu kimsenin o devlete ihânet etmesi veya onu aldatması câiz değildir.

İmam Şâfiî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Müslümanlardan bir topluluk, Dâru'l-Harb olan bir ülkeye emniyet ve güven içinde girerlerse, o ülkeden ayrılıncaya veya kalacakları süreye kadar düşmanları da onlardan emîn olurlarsa, onlara zulmedemezler veya onlara ihânet edemezler." ("el-Umm"; c: 4, s: 263)

Gayri müslimlerin ülkesşnde ikâmet eden kimsenin, gayri müslimlere İslâm'ın üstünlüğünü ve büyüklüğünü göstermesi ve kendisinden güzel intibalar almaları için Allah Teâlâ'nın dînine sımsıkı bağlı kalması ve İslâm'ın üstün âdâb ve ahlâkyla ahlaklanması gerekir.Ayrıca hem kendisine, hem de İslâm'a kötülük etmemek için, İslâm'ın öğretilerine aykırı hareket etmemesi ve onun yasakladığı şeyleri işlememesi gerekir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.